

ПӘНДЕРДІ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯСЫ МЕТОДИКА И ТЕХНОЛОГИЯ ПРЕПОДАВАНИЯ ДИСЦИПЛИН

ӘОЖ 799

Сафарғалиева Г.Н.,

аға оқытушы, педагогика

ғылымдарының магистрі

А.Байтұрсынов атындағы ҚӨУ

Жумекенова, Д.Е.,

аға оқытушы, география

ғылымдарының магистрі

А.Байтұрсынов атындағы ҚӨУ

Қостанай, Қазақстан

САРАЛАП ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫН ҚОЛДАНА ОТЫРЫП ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ ҮРДІСІН ОҢТАЙЛАНДЫРУ ӘДІСТЕРІ

Түйін

Бұл мақалада оқушылардың дене тәрбиесін жақсартудағы бағыттардың бірі-оқыту мен тәрбиелеу процесін оңтайландырудың маңызды шарты ретінде дене шынықтыру сабақтарында сараланған әдісті қолдану қазіргі таңда өзекті екені айтылған. Дене шынықтыру сабағында жоғары нәтижелі білім алу үшін сараланған әдісті қолдану арқылы балалардың тақырыпты дұрыс меңгеруіне мүмкіндіктері жоғары екенін көрсеткен. Оқушылардың сабаққа деген қызығушылығын арттыруда тапсырмаларды саралай отыра беру, оларды негізгі, дайындық және арнайы топтарға бөлуден басталады. Бағдарламалық материалды игерудің міндеттері, мазмұны мен қарқынын саралау және жетістіктерді бағалау арқылы ұйымдастыру тиімділігі айқындалған. Практикалық тәжірибе көрсеткендей, барлық сыныптарда күшті, әлсіз және орташа оқушылар топтары бар және бұл топтардың үлгерімі арасында статистикалық маңызды айырмашылықтар көрсетілген. Оқу сабақтарының мазмұны мен сипаты әр түрлі деңгейдегі оқушылардың жеке ерекшеліктері арасындағы байланысты орнатуға бағытталған әдістер жүйесі көрсетілген. Оқушыларды өзара оқыту әдістері және оны оқу процесінің тиімділігін арттыру үшін қолданудың маңыздылығы айтылған.

***Кілт сөздер:** саралап оқыту технологиясы, деңгейлік тапсырмалар, жаттығулар, дене шынықтыру сабағы, сабақ бөлімдері.*

1. Кіріспе

Қазіргі жағдайда оқушыларға жеке көзқарас қана емес, сонымен қатар бірдей мүмкіндіктері бар оқушылардың, сыныптың барлық топтарының жемісті жұмысы үшін оңтайлы жағдайлар жасау қажет. Осыған байланысты оқушыларды сабақта тиімді жұмыс істеу үшін олардың мәліметтеріне байланысты топтарға жіктеу қажеттілігі туындайды. Оқыту біртұтас әдіспен жүргізіледі, одан кейін саралау (техника бөлшектерін бөліп алу және оларды күрделілігі бойынша «көбейту»), содан кейін жаттығуларды сапалы орындау мақсатында білім алушылардың техникалық даярлық деңгейіне байланысты осы бөліктерді әртүрлі тәсілдермен біріктіру жүргізіледі.

2. Материалдар мен әдістер

Әр топқа әр түрлі оқу тапсырмаларын беру ұтымды: біреуі-жеңіл жағдайларда орындалатын дайындық немесе жетекші жаттығулар; екіншісі – күрделі жетекші жаттығулар; үшіншісі – жалпы әрекет, бірақ жеңіл нұсқада және т.б. мысалы, алға қарай секіру: нашар

дайындалған оқушылар оны жеңіл жағдайда көлбеу жазықтықта, ал қалыпты жағдайда гимнастикалық төсеніштерде жақсы дайындалған оқушылар орындайды. Биіктікке секіру: әр түрлі биіктіктегі жолақтар тіректерге орнатылады, сондықтан әр түрлі дайындықтың 4 тобы бір уақытта жұмыс істей алады, жолақтар әр топ үшін бөлек көтеріледі. Бұл барлық оқушылар үшін оңтайлы оқу жағдайларын жасайды.

Нашар дайындалған оқушылар үшін үшінші кезең мүлдем болмайды – олар оқу материалын жақсы игере алмайды. Бұл балалар біршама күрделі болса да, екінші кезеңнің жұмысын жалғастыруда. Неғұрлым дайындалған балалар жаттығуларды бәсекелестік жағдайда немесе өзгеретін күрделі жағдайларда (салмақ қолдану, қолдаудың жоғарылауы, әртүрлі қарсылықтар) орындайды, сонымен қатар олар үшін қайталану саны мен шеңбердің өту саны артады. Аз дайындалған оқушылар стандартты жағдайда жұмыс істейді [1].

Гимнастика сабақтарында сіз балаларға өз элементтерін комбинацияға қосуға, тірек секіруде снарядтың биіктігі мен көпірге дейінгі қашықтықты өзгертуге рұқсат ете аласыз. Әр түрдің құрамында негізгі компонент те, ауыспалы бөлік те болуы мүмкін, онда акробатикалық және басқа жаттығулар техникасын терең зерттеу қарастырылған.

Сабақта белгілі бір қозғалыс әрекетін орындай алмайтын оқушылармен жеке жұмыс жүргізу қажет. Бұл балалар сабақта да, үй тапсырмасында да осы қозғалыс әрекеті бойынша жеке тапсырмалар алады. Сабақтың әртүрлі кезеңдерінде оқушылармен жеке жұмыс оқушылардың физикалық, адамгершілік және әлеуметтік денсаулығын сақтауға ықпал етеді.

Физикалық қасиеттерді саралап дамыту. Әр түрлі дайындық топтарындағы физикалық қасиеттердің сараланған дамуы бірдей және әртүрлі құралдар мен әдістерді қолдана отырып жүзеге асырылады, бірақ жүктеме мөлшері әрдайым әр түрлі болады, нәтижесінде оқушылардың дене шынықтыру деңгейі бастапқы деңгеймен салыстырғанда едәуір жақсарайды. Әлсіз топтарда балалар тапсырмаларды ертерек аяқтайды, демалуға және қалпына келтіруге көп уақыт қалады.

Дене шынықтыру дайындығының деңгейі жеткіліксіз білім алушылар үшін жаттығуларды, оларды орындау реттілігін, мөлшерін көрсете отырып, жеке тапсырмалар карточкаларын пайдалануға болады.

Сабақтарда стандартты емес ұсақ жабдықтар (гимнастикалық таяқшалар, секіртпелер, шеңберлер, гантельдер, резеңке және серіппелі эспандерлер және т.б.) қолданған, музыкалық сүйемелдеумен сабақтар жүргізген, аэробты гимнастика, ырғақ элементтерін, бұлшық еттерді босаңсыту жаттығуларын, тыныс алу жаттығуларын енгізген жөн. Бұл сабақтардың моторлы тығыздығын арттыруға және оларды қызықты етуге мүмкіндік береді.

Сабақтың дайындық бөлігінде тапсырмаларды барлық балалар орындайды, бірақ әлсіздер үшін жүктеме азаяды, тапсырмаларды орындау уақыты, олардың көлемі, қарқындылығы, қайталану саны, қозғалыс қарқыны азаяды; қарапайым жеткізу және дайындық жаттығулары беріледі, дем алуды жиі және ұзақ кідіртуге рұқсат етіледі.

Дене шынықтыру-сауықтыру жұмысының тәжірибесінде оқушыларды ынталандыру, дамыту мәселелерін ғана емес, сонымен қатар денсаулықты сақтау мен әлеуметтендіруді шешуге көмектесетін бәсекеге қабілетті және ойын технологиялары кеңінен қолданылады. Жаттығуларды ойын түрінде немесе жарыс түрінде өткізген кезде әлсіз оқушылар барлық командаларға бөлінеді және осы ойыншыларды ауыстыру жиірек жүргізіледі [2].

Егер кедергілер жолағы еңсерілсе, олардың бір бөлігі әлсіз балалар үшін алып тасталады.

Эстафеталарда дайындалған оқушылар ойынды бастайды және аяқтайды және қажет болған жағдайда екі қайталау жасайды. Жұпта тапсырмаларды орындау кезінде балалар күш-жігеріне сәйкес таңдалуы керек және оларға әртүрлі жаттығулар беріледі, сонымен қатар тапсырмалар мен жаттығу схемалары бар карталарды қолдануға болады.

Сабақта артық салмағы бар және әлсіз балаларға ерекше назар аударыңыз, олар өздерінің ыңғайсыздығына байланысты айналысқысы келмейді. Егер сіз алдымен осындай балаларды ашық ойындар мен эстафеталарды өткізуге көмектессеңіз, жақсы нәтиже алуға

болады. Алдымен олар төрешілікке көмектеседі, содан кейін оқиғаларға қатысады, ойынға қатысады және қозғалудың ыңғайсыздығынан ұялмайды. Осылайша сабақтарда жаттығуды жалғастыра отырып, бұл балалар өз қабілеттеріне деген сенімділікке ие болады және біртіндеп тұрақты сабақтарға қосылады.

Сабақтың соңғы бөлігінде сынып бір топқа біріктіріледі, барлық оқушылар бірдей жаттығулар жасайды. Ерекшеліктер-бұл дене шынықтыру сабағының кестесі бойынша соңғы және соңында үлкен ұтқырлық ойынын өткізуге болатын жағдайлар, мұндай ойынға аз дайындалған балалардың қатысуы шектеулі [3].

Білім мен әдістемелік дағдыларды саралап қалыптастыру технологиясы мыналарды қамтиды:

1) нормативтік бақылау көмегімен білім және әдістемелік дағдылар саласындағы оқушылардың білім деңгейін анықтау (әр тақырыптың соңында өткізіледі және оқушыларды әртүрлі дайындық топтарына бөлуге негіз болады);

2) оқушылардың оқу деңгейлері және әртүрлі дайындық топтары бойынша тақырыпты зерттеу міндеттерін «өсіру»;

3) бағдарлама мазмұнын «өсіру».

Білім алушыларға күрделілігі, мазмұны, көлемі бойынша әртүрлі тапсырмалар ұсынылады. Бұлар: кішігірім хабарламалар, егжей-тегжейлі есептер, жобалық іс-шаралар (презентациялар), таңертеңгілік жаттығулар немесе заттармен жаттығулар жасау.

1-4 сыныптардағы сабақтарда жалпақ аяқтың алдын алуға, аяқтың дұрыс қалыптасуына, таңертеңгі гимнастика кешендерінің дамуына жеткілікті уақыт бөлінеді. Жаттығуларды орындау барысында білім алушыларды қандай да бір дене жаттығуы (дене тұрысы, күш, ептілік және т.б.) әсер ететіндігімен таныстыру, жаттығуларды орындау кезінде орындау техникасы мен қауіпсіздік техникасына назар аудару; жаттығулардың орындалуына жалпы талдау жасау және техникалық қателерге назар аудару. Әр сабақтарда қауіпсіздік техникасы ережелері және спорт залдарында оқушылардың мінез-құлық ережелері бойынша нұсқаулық өткізу.

3. Нәтижелер мен талқылау

Бұл технология оқу процесін жеңілдетеді, оқушы қажетті іс-әрекет қалыптасатын қозғалыс дағдыларының қорын біртіндеп жинақтай отырып, мақсатына сәйкес келеді. Жаттығулардың, формалардың және оларды қолдану әдістерінің байлығынан сабақтар әр түрлі болады, ал оқу процесі қызықты болады. Оқушылар ерікті түрде айналысады, мүмкін болатын және әртүрлі тапсырмаларды қызығушылықпен қабылдайды, оларды саналы түрде орындайды.

Оқушылардың дене дамуы мен қимыл - қозғалыс дайындығын ескере отырып, оларға сараланған көзқарасты қамтамасыз ету; жоғары мотор тығыздығына, эмоционалдылыққа, сабақтардың білім беру және нұсқаулық бағытына қол жеткізу, білім алушыларда дене жаттығуларымен өз бетінше айналысу дағдылары мен біліктерін қалыптастыру-мұның бәрі қазіргі дене шынықтыру сабағының маңызды талаптары [4].

Жалпы осы саралап оқыту технологиясын сабақтарда қолдану бастапқыда балалардың өзіне таңдау еркін беру керек. Алғашқыда спорт залының кіре берісіне қызыл, жасыл, сары түсті әр кезде арқалай жасалған фигураларды қою керек. Бастапқыда ол түстердің, мысалы: қызыл- ол дайындығы жақсы, мұғалімнің тақырыпқа сай дайындаған жаттығуларын жоғары деңгейде мүлтіксіз орындай аламын; жасыл- мұғалімнің тапсырмасын жасауға мүмкіндігім жетеді, орындауға тырысамын, сары- мұғалімнің тапсырмасын орындауға қорқамын, оған күшім жетпеуі мүмкін деген оқушылар өздері таңдау жүргізеді. Алдын-ала саралау тәсілін қолдана отырып дайындалған тапсырмаларды балаларға жасатқан уақытта, олар өздерінің қаншалықты деңгейде ол жаттығуларды менгере алатыны көріне бастады. Кей оқушылар өзін-өзіне сенімсіздік білдіріп сары- төменгі деңгейді таңдағандары байқалды. Олар тапсырманы орындау уақытында жасай алатынына көздері жетіп сенімділік орната білді. Ал керісінше, жоғары және ортаңғы деңгейді таңдаған кей оқушылар өз тапсырмаларынан қинал-

ғаны көрінді. Осындай әдістерді қолдана отырып алғашқыдағы балалардың денгейін осылай, оқушылардың өздерінің көмегімен анықтауға мүмкіндіктер туындады.

1 станция

Оқушылардың секіргіштік қабілетін дамытатын жаттығулар

Жаттығуларды секіртпе жіп арқылы орындау

Төменгі денгей – секіртпе жіпті екі аяқтың астынан айналдырып қос аяқтап секіру – 10 рет.

Орта денгей – секіртпе жіп арқылы оң аяқпен – 5 рет секіру;

- секіртпе жіп арқылы сол аяқпен – 5 рет секіру;

- секіртпе жіп арқылы екі аяқпен – 5 рет секіру.

Жоғары денгей- секіртпе жіппен бір уақытта оң аяқпен 5 рет, сол аяқпен 5 рет, қос аяқпен 10 рет секіру (тоқтамай).

2 станция

Күштілікті дамытатын жаттығулар

Жаттығуларды батпанмен (гантель) орындау

Төменгі денгей – Б.Қ. аяқты қосып , гантельді қолға ұстап отырып тұру – 7 рет

Орта денгей – Б.Қ. аяқ иық денгейінде, қолымызды жанарымызға ұстап гантельді жоғары жанарымызға көтереміз – 10 рет;

Жоғарғы денгей – Б.Қ. аяқ иық денгейінде гантельді жоғары қолды бүгіп жазып жоғары көтеру – 10 рет

3 станция

Ептілікті дамытатын жаттығулар

Төменгі денгей – үлкен теннис добын жоғарыға лақтырып қағып алу – 10 рет;

Орта денгей – үлкен теннис добын жоғарыға лақтырып, қол шапалақтап қағып алу – 10 рет;

Жоғарғы денгей – үлкен теннис добын жерге соғу арқылы, қол шапалақтап қағып алу – 10 рет.

4 станция

Тепе-теңдікті дамытатын жаттығулар

Төменгі денгей – гимнастикалық орындық үстімен тепе-теңдікті сақтай жүру;

Орта денгей – гимнастикалық таяқшаны алдына ұстай, тепе-теңдікті сақтай жүру;

Жоғарғы денгей – гимнастикалық орындық үстінен гимнастикалық таяқшаны желкесіне ұстай жүру;

Негізгі бөлімдегі тапсырмалар:

Волейбол ойынында допты ойынға қосу әдістері

Төменгі денгей – допты төменнен ойынға қосу – 5 рет;

Орта денгей – допты жоғарыдан ойынға қосу – 5 рет;

Жоғарғы денгей – допты нүктелерге ұру – 10 рет.

Волейбол ойынында допты төменнен қабылдау әдістері

Төменгі денгей – допты жарға лақтыру арқылы төменнен қабылдау 5 рет;

Орта денгей – екі бала қарама-қарсы тұрып, допты бір-біріне беріп екі қолмен қабылдау – 5 рет;

Жоғарғы денгей – допты екі бала бір-біріне беріп 2 доппен алма кезек қабылдау – 10 рет.

Волейбол ойынында допты жоғарыдан қабылдау

Төменгі денгей – допты екі қолмен, қабырғадағы дәлдікке лақтыру арқылы қабылдау (жеке) -5 рет;

Орта денгей – допты екі қолмен жоғарыдан қабылдау –10 рет;

Жоғарғы денгей – 2 бала бір-біріне лақтырып, допты екі қолмен жоғарыдан қабылдау – 10 рет.

Баскетбол элементтерімен ойналатын эстафеталық ойындар

1 ойын.

Төменгі денгей – допты жерге соғып қағып алу арқылы кедергілерден өту, келе жатқанда допты қолына ұстап жүгіріп келу;

Орта денгей – допты бір қолмен соғу арқылы кедергілерден өту, келе жатқанда допты қолына ұстап жүгіріп келу;

Жоғарғы денгей – допты оң және сол қолымен соғу (алма кезек) арқылы кедергілерден өту, келе жатқанда допты қолына ұстап жүгіріп келу;

2 ойын.

Төменгі денгей – екі бала қарама қарсы тұрып, допты екі қолмен беру арқылы жүгіріп барып келу;

Орта денгей – екі бала қарама қарсы тұрып, допты екі қолмен кеудеден беру арқылы жүгіріп барып келу;

4 сынып – допты кеудеден жерге соғып беру арқылы жүгіріп барып келу.

3 ойын.

Төменгі денгей – допты соғып қағып алу арқылы барып, қабырғадағы дәлдікке лақтыру, келе жатқанда допты қолына ұстап жүгіріп келу;

Орта денгей – допты бір қолмен соғу арқылы кедергілерден өту, қабырғадағы дәлдікке лақтыру келе жатқанда допты қолына ұстап жүгіріп келу;

Жоғарғы денгей – допты оң және сол қолымен соғу (алма кезек) арқылы кедергілерден өту, допты 1 қолмен иықтан және кеудеден лақтыру.

Бірінші кезең-жаңа оқу материалымен танысу.

Сабақ бүкіл сыныпта бір уақытта өткізіледі, барлық оқушылар бірдей тапсырма алады, мысалы, мұғалім көрсеткен жаңа жаттығуларды орындау [5].

Екінші кезең-оқу материалын игеру және бекіту.

Әр топқа әр түрлі оқу тапсырмаларын беру ұтымды: біреуі-жеңіл жағдайларда орындалатын дайындық немесе жетекші жаттығулар; екіншісі – күрделі жетекші жаттығулар; үшіншісі – жалпы әрекет, бірақ жеңіл нұсқада және т.б.

Үшінші кезең-қозғалыс әрекетін жетілдіру.

Нашар дайындалған оқушылар үшін үшінші кезең мүлдем болмайды – олар оқу материалын жақсы игере алмады. Бұл балалар біршама күрделі болса да, екінші кезеңнің жұмысын жалғастырады. Неғұрлым дайындалған балалар жаттығуларды бәсекелестік жағдайда немесе өзгеретін күрделі жағдайларда (салмақ қолдану, қолдаудың жоғарылауы, әртүрлі қарсылықтар) орындайды, сонымен қатар олар үшін қайталану саны мен шеңбердің өту саны артады. Аз дайындалған оқушылар стандартты жағдайда жұмыс істейді [6].

Орта буындағы сыныптарда сабақ өткізу командалар мен қолданыстағы қабылдауларды нақты жүзеге асыруға неғұрлым жоғары жағдайлар ұсынылады. Тапсырманың кіріспе бөлігінде оқушылардың денесінің ерекшеліктерімен байланысты оқушыларды моториканы игеруге дайындауға арналған жаттығулар саны біршама артады. Оқушылардың жоғары қозғалысшылығы, әсіресе қозғалыс және спорттық ойындардан кейін, бізді соңғы бөліктің уақытын арттыруға мәжбүр ететіндігін ескеру қажет.

4. Қорытынды

Жағдайды талдап, мынадай қорытынды жасауға болады: әлсіз оқушыларда біліктілігі жетіспеушілігі байқалады, сондықтан мүмкін емес тапсырманы орындау олардың қолынан келе қоймайды. 5-7-ші сыныпқа дейін дене шынықтыру сабақтарына қызығушылық жоғалады. Нәтижесінде олардың дене шынықтыруға деген қызығушылығы айтарлықтай төмендейді. Мықты оқушылар үшін, керісінше, оқу міндеті тым оңай, сондықтан олардың танымдық қызығушылығын дамытпайды. Орташа дайындық деңгейіндегі оқушылар жалпы көңіл-күйдің әсерінен жеткілікті түрде уәждемелейді. Осыған сүйене отырып, қажеттілік туындады:

- 1 оқушылардың бір топтан екінші топқа ауысу мүмкіндігімен барлық үш топты ескеретін әдістеме құру;

- 2 балалардың қозғалыс функцияларын дамытуға ғана емес, сонымен қатар дене шынықтыруға деген тұрақты қызығушылықты дамытуға ықпал ететін құралдар мен әдістерді табу.

Сабақтың басталуы мен қалай аяқталғаны сабақтың сәттілігіне байланысты болғандықтан, сабақтың дайындық және қорытынды бөлігін жоспарлауға үлкен рөл беріледі. Дене шынықтыруға деген қызығушылықты дамытуға ықпал ететін тиімді құралдардың бірі-ашық ойындар, сондықтан оларды сабақтың дайындық және қорытынды бөліктеріне қосу керек. Позитивті эмоциялар адамды қуантып қана қоймайды, сонымен бірге оның бұлшықет қызметін тиімді ынталандырады.

Сондықтан жұмыс оқушыларға сараланған көзқарасқа негізделуі керек. Бағдарламалық материалды бөлімдер бойынша өткізудің басында студенттерді бөлімдер бойынша бөлу керек, олардың әрқайсысында әр түрлі деңгейдегі балалар болады және жұмысты келесідей ұйымдастырады:

а) бөлімшелерді жинақтау баланың мүдделері мен мүмкіндіктеріне қарай жүзеге асырылды;

б) бөлімше командирі таңдалды, әр сабақ сериясында ол өзгерді және нәтижесінде әрқайсысы бөлімше командирі рөлінде болды;

в) бөлімше командирінің міндеті сақтандыру, көмек көрсету, бөлімше жолдастарының қателіктерін түзету болды;

г) тапсырмалар (комбинациялар) деңгейі балалардың жеке қабілеттерін ескере отырып таңдалды;

д) егер әлсіз топта снарядтарда комбинациялар пайда болса, онда оған келесі – орта топ және т.б. басқа топтарға қатысты жаттығулар жасау ұсынылды.

Осылайша, сараланған оқыту келесі ережелердің орындалуын қамтамасыз етуі керек:

- оқушылардың дене дайындығын тестілеу және түрлі бақылау сынақтары бойынша педагогикалық бақылау;

- оқушылардың бұрын өткен оқу материалын алдын ала тексеру бойынша қимыл әрекеттерін меңгеру дәрежесін есепке алу;

- қимыл-қозғалыс қасиеттерін дамыту және қимыл-қозғалыс дағдыларын меңгеру деңгейі бойынша топтастырылған оқушылардың қолжетімділігін ескере отырып, оқу материалы мен оқыту әдістемесін іріктеу.

Оқушыларды жан-жақты және терең зерттеу, әртүрлі деректерді салыстыру мұғалімге балалардың артта қалу себептерін анықтауға және сараланған оқыту әдісіне негізделген педагогикалық әсерді жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Әдебиеттер тізімі

Сапарбаев М.Б. Дене тәрбиесі пәнінің мұғалімдеріне үздіксіз педагогикалық білім беру жүйесінің теориясы мен практикасы. п.ғ.д. дисс. Авторефераты / Алматы, – 1993

Гейнца К.А. Қазақстандағы жалпы білім беретін мектептердегі 1-9 сынып оқушыларының нұсқалық бөлімдерін жете зерттеу. п.ғ.к. дисс. Авторефераты / М., – 1995

Жумашева С.С. Основы педагогических знаний: Учебное пособие для студентов специальности «Физическая культура и спорт» / Алматы: Казахская академия спорта и туризма. – 2001.

Болдырев Н.И. Мектептегі тәрбие жұмысының методикасы / Алматы, – 1987

Атропова М.В., Мойке Г.Г., Кузова Л.И., Бородин Г.В. Индивидуально-дифференцированное обучение в гимназии // Педагогика, – 1996. – № 5.

Монахов В.М., Орлов В.А., Фирсов В.В. Проблема дифференцированного обучения в средней школе / М., – 1990.

САФАРГАЛИЕВА, Г.Н., ЖУМЕКЕНОВА, Д.Е.,

МЕТОДЫ ОПТИМИЗАЦИИ ПРОЦЕССА ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ТЕХНОЛОГИИ ДИФФЕРЕНЦИРОВАННОГО ОБУЧЕНИЯ

В данной статье рассматривается одно из направлений совершенствования физического воспитания учащихся, использование дифференцированного подхода на уроках физической культуры как важнейшее условие оптимизации процесса обучения и воспитания. На уроках физической куль-

туры с использованием дифференцированного подхода для получения высокоэффективных знаний показали, что дети имеют больше возможностей для правильного усвоения темы. Повышение интереса учащихся к занятиям начинается с дифференциации заданий, деления их на основные, подготовительные и специальные группы. Определены задачи, содержание и темпы освоения программного материала, эффективность организации через ранжирование и оценку достижений. Практический опыт показывает, что все классы имеют группы сильных, слабых и средних учеников, и статистически значимые различия между успеваемостью этих групп. Показана система методов, направленных на установление взаимосвязи между содержанием и характером учебных занятий с индивидуальными особенностями учащихся разных уровней. Изложены методы взаимного обучения учащихся и важность их использования для повышения эффективности учебного процесса.

Ключевые слова: технология дифференцированного обучения, физкультурные задания, упражнения, физкультурные занятия, разделы урока.

SAFARGALIEVA, G.N., ZHUMEKENOVA, D.E.,

METHODS FOR OPTIMIZING THE PROCESS OF PHYSICAL EDUCATION USING THE TECHNOLOGY OF DIFFERENTIATED EDUCATION

This article discusses one of the areas of improving physical education of students, the use of a differentiated approach in physical education lessons as the most important condition for optimizing the process of learning and education. In physical education classes, using a differentiated approach to obtain highly effective knowledge, it was shown that children have more opportunities for proper assimilation of the topic. Increasing students' interest in classes begins with the differentiation of tasks, dividing them into basic, preparatory and special groups. The tasks, content and pace of mastering the program material, the effectiveness of the organization through ranking and evaluation of achievements are determined. Practical experience shows that all classes have groups of strong, weak and average students, and statistically significant differences between the performance of these groups. The system of methods aimed at establishing the relationship between the content and nature of training sessions with the individual characteristics of students at different levels is shown. The methods of mutual learning of students and the importance of their use to improve the effectiveness of the educational process are described.

Key words: differentiated learning technology, physical education tasks, exercises, physical education classes, lesson sections.

ӘОЖ 796.799

Балтабай, Д.Ө.,

«Дене шынықтыру және спорт» мамандығының
4 курс студенті,

А.Байтұрсынов атындағы ҚӨУ

Ибраева, Р.Ж.,

п.ғ.к., қауымдастырылған профессор,

аға оқытушы,

А.Байтұрсынов атындағы ҚӨУ

Бекмухамбетова, Л.С.,

Экономика ғылымдарының

магистрі, аға оқытушы,

А.Байтұрсынов атындағы ҚӨУ

Қостанай, Қазақстан

**ДЕҢГЕЙЛЕП ОҚЫТУ АРҚЫЛЫ ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ
САБАҚТАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ**

Түйін

Бұл мақалада деңгейлеп оқыту арқылы дене шынықтыру сабақтарын ұйымдастыру туралы жазылған. Бұл технологияда бірінші орында оқушы